

На здымку: лаўрэаты міжнародных конкурсаў — оперныя спявачкі Паліна Шабуніна (Расія), Дар'я Гаражанка (Беларусь)

У Маскве 16 снежня адбылося сумеснае пасяджэнне калегій Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь і Міністэрства культуры Расійскай Федэрацыі, а таксама супольны камерны канцэрт “Маладыя зоркі Саюзнай дзяржавы”.

Працяг тэмы на стар. 4

У пасяджэнні, якое праводзілася ў Маскоўскай дзяржаўнай кансерваторыі імя П.І. Чайкоўскага, удзельнічалі міністр культуры Рэспублікі Беларусь Руслан Чарнецкі, міністр культуры Расійскай Федэрацыі Волгага Любімава, намеснік Дзяржаўнага сакратара Саюзнай дзяржавы Алена Богдан, прадстаўнікі ведаўстваў і владных устаноў культуры дзвюх краін.

ТРЫВАЛЫ ПАДМУРАК

— Расію і Беларусь звязваюць гісторыя, культура і духоўная каштоўнасці. На гэтым трывалым падмурку грунтуюцца дружалюбныя адносіны нашых народаў, — сказала Волгага Любімава, адкрываючы сустрэчу.

— З’яўляюцца падобнымі і маюць агульныя карані нашы традыцыі і абрады, мы адзначаем адны святы. Многія сем’і злучаюць роднасныя і сяброўскія сувязі. З найважнейшых напрамкаў супрацоўніцтва ў рамках Саюзнай дзяржавы — развіццё адзінай культурнай прасторы Беларусі і Расіі, пашырэнне работы па захаванні гістарычнай памяці і гісторыка-культурнай спадчыны, — падкрэсліў Руслан Чарнецкі.

Падчас канцэрта "Маладыя зоркі Саюзнай дзяржавы"

Адзіная культурная прастора

ЦЕСНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА

Палчас абмеркавання выканання Плана супрацоўніцтва паміж міністэрствамі культуры дзвюх дзяржаў на 2022–2024 гады вызначана: ён поўнацэнна рэалізаваны.

Сярэдні сёлетні яркі праект — выстава "Рэлігіі і вучні", якую Дзяржаўны Руска музей упершыню прадставіў у Нацыянальным мастацкім музеі Рэспублікі Беларусь. У рамках Х Міжнароднага форуму аб'яднаных культур у Санкт-Пецярбургу прэзентавана сумесная выстава Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі і Дзяржаўнага Рускага музея "Расія — Беларусь. Скрыжаванне лёсаў", 23 снежня яна адкрылася ў Мінску.

— Нягледзячы на спробы сфармаваць негатыўны вобраз нашых краін на міжнароднай арэне, перапачіць гісторыю і распаўсюдзіць масавую культуру, якая супярэчыць традыцыйным духоўным каштоўнасцям, Беларусь і Расія ў цесным узаемадзеянні прыкладваюць намаганні, каб згатаваць надалучыцца. Падзеі Вялікай Айчыннай вайны згуртавалі нашы народы, яны былі аб'яднаны адзінай мэтай — перамагчы незалежнасць, свабоду і барацьбу. Каб эфектыўна супрацьстаяць падобным пагрозам, нам, як і нашым продкам 80 гадоў таму, недастаткова сілы зброі. Мы павінны перш за ўсё атрымаць маральную перамогу, загартаваць свой дух, каб захаванне сямі і свае дзяржавы, — адзначыў міністр культуры Беларусі.

Цеснае супрацоўніцтва наладжана паміж музеямі Беларусі і Расіі.

— Цяпер відэаэтап работы над стварэннем новага Нацыянальнага гістарычнага музея Беларусі. Вопыт расійскіх калег у прымяненні новых падыходаў, тэхналогій у стварэнні экспазіцыі будзе вельмі карысным, — сказаў Руслан Чарнецкі, а таксама запрасіў прыняць ўдзел у нацыянальным форуме "Музеі Беларусі" ў красавіку 2025 года.

Сумеснае пасяджэнне калегій Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі праходзіла ў Маскве 16 снежня. Абмеркаваны вынікі супрацоўніцтва ў гэтым годзе і намечаны планы налета.

Шырокае магчымасці для паказу сучасных дасягненняў беларускага тэатральнага мастацтва ў Расіі даюць гастрольныя праекты, якія рэалізуюць Мінікультуры РФ. Пры падтрымцы міжнароднага культурнага праекта "Рускія сезоны" сёлета ажыццявілі пастаўку спектакляў беларускага тэатра. З поспехам прайшлі выступленні расійскіх калектываў у нашай краіне. Намечаны сумесныя праекты.

— Кінематаграфісты Беларусі і Расіі заўсёды былі партнёрамі ў кінавытворчасці. Аднак пакуль работа ў гэтай сферы не дастаткова наладжана, — канстатаваў Руслан Чарнецкі. — Але вялікі досвед кінематаграфістаў нашых краін дазваляе казаць аб магчымасці развіцця кінематографу на высокім прафесійным і мастацкім узроўні без аглядакі на заходнія кінаіндустрыі.

Асаблівае месца ў супрацоўніцтве займаюць мерапрыемствы Саюзнай дзяржавы, такія як "Дні на ўсіх Вялікай Перамога", Дні Саюзнай дзяржавы на Міжнародным фестывалі мастацтваў "Славянскі базар у Віцебску", свяце "Куліале" ("Александрый збор сабрароў"), фестывалі "Творчасць юнак". Пашыраецца іх тэматыка і тэаграфія ўдзельнікаў. Адноўленыя гастролі Маладзёжнага беларуска-расійскага салмадзінага аркестра.

У РЭЖЫМЕ РАДЗІНАГА ЧАСУ

На пасяджэнні было прынята разішце паскорыць падрыхтоўку матэрыялаў шэрагу праектаў для разгледу Камісій Парламенцкага Сходу па культуры, навуцы і адукацыі. А таксама — перайсці з трохгадовых пла-

наў на штогадовыя, каб адсочваць дынаміку і актуальнасць парактаў нашых краін. Саюзная дзяржава мы зможам здзейсніць грандыёзныя гуманітарныя праекты.

— У рамках пасяджэння абдыскоўлі ўручэнне вядомых узнагарод.

Карыснымі былі сустрэчы са спецыяльным прадстаўніком Прэзідэнта РФ па міжнародным культурным супрацоўніцтве Міхаілам Швыдкім і наведванне Дзяржаўнага вучылішча шыркавага і эстраднага мастацтва імя М.М. Румянцава (Алоўка).

Відовішчын часткай сумеснай калегіі стаў канцэрт "Маладыя зоркі Саюзнай дзяржавы". У аскравы праграме былі задзейнічаны саліста-опера Вялікага тэатра Беларусі, генеральны дырэктар Вялікага тэатра Беларусі Калерына Дулава і генеральны дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Валдзім Піпін.

— Нягледзячы на актыўнае, плённае ўзаемадзеянне, патэнцыял нашага супрацоўніцтва далёка не вычарпаны, — адзначыў Руслан Чарнецкі. — Неабходна рэалізаваць новыя праекты для адораных дзяцей і таленавітай моладзі, працягваць працу на захаванні памяці аб подзвігу нашых народаў ў Вялікай Айчыннай вайне, па недапушчэнні перапісання гісторыі. Трэба стваріць сумесны яркі, высокамастацкі напраект, прысвечаны Вялікай Пера-

мозе. Перакананы, што пры каласальнай патрыятычнай і актуальнасці парактаў нашых краін, Саюзная дзяржава мы зможам здзейсніць грандыёзныя гуманітарныя праекты.

— У рамках пасяджэння абдыскоўлі ўручэнне вядомых узнагарод.

Карыснымі былі сустрэчы са спецыяльным прадстаўніком Прэзідэнта РФ па міжнародным культурным супрацоўніцтве Міхаілам Швыдкім і наведванне Дзяржаўнага вучылішча шыркавага і эстраднага мастацтва імя М.М. Румянцава (Алоўка).

МАЛАДЫЯ ТАЛЕНАВІТЫЯ

Аб сумесных міждзяржаўных праектах расказалі дырэктар мерапрыемстваў комплексу "Брэсцкая крэпасць-герой" Аляксандр Каркагадз, генеральны дырэктар Вялікага тэатра Беларусі Калерына Дулава і генеральны дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Беларусі Валдзім Піпін.

— Нягледзячы на актыўнае, плённае ўзаемадзеянне, патэнцыял нашага супрацоўніцтва далёка не вычарпаны, — адзначыў Руслан Чарнецкі. — Неабходна рэалізаваць новыя праекты для адораных дзяцей і таленавітай моладзі, працягваць працу на захаванні памяці аб подзвігу нашых народаў ў Вялікай Айчыннай вайне, па недапушчэнні перапісання гісторыі. Трэба стваріць сумесны яркі, высокамастацкі напраект, прысвечаны Вялікай Пера-

Асобнае месца ў Дарожнай карце супрацоўніцтва адведзена 80-годдзю Вялікай Перамогі.

Першы крок у новае стагоддзе

Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя "100 гадоў Беларускаму кіно: этапы, фільмы, майстэрці" сабрала адмыслоўцаў у Нацыянальнай акадэміі навук. У двухдзённай праграме, якая праходзіла з 12 па 13 снежня, паўдзельнічалі вядомыя крытыкі, прадстаўнікі Міністэрства культуры, Нацыянальнай студыі "Беларусьфільм", Беларускага саюза кінематаграфістаў.

Нядаўна было падпісана пагадненне аб супрацоўніцтве з Саюзам тэатральных дзеячаў Расіі ў асобе Уладзіміра Машкова. Перакананы: з новым кіраўніцтвам Міністэрства культуры пры дзейсным удзеле кінематаграфічнай грамадскасці мы захаваем і шматразова прымножым нашы слаўныя дасягненні, — дадаў Яўген Арэндарэвіч.

Бракуе і сувязі паміж адмыслоўцамі і глядачом. У першую чаргу прычына таму — наступовае знікненне кінакрытыкі. Яна цягам усёй стагадовай гісторыі беларускага кіно дапамагала кіравацца шляхам, знаходзіць перліны і адкрываць іх не толькі для сваёй, але і для замежнай публікі. На думку доктара філалагічных навук, дацэнта, загадчыцы кафедры літаратуры і мастацкай крытыкі факультэта журналістыкі БДУ Людмілы Саньковай-Мільніцкай, гэты напрамак варта адрадымі. Менавіта крытыка спраўе ўаказналіна кінамастацтва і культуры ўвогуле.

РАБОТА НАД ПАМЫЛКАМІ

За 100 гадоў наша кіно прайшло праз шмат этапаў, кожны з якіх вылучыўся знакавай падзеяй. Традыцыі захоўваюцца і памянаюцца. Аднак сёння нельга ігнараваць і праблемы вытворчасці ў Беларусі. Яны выкліканы не толькі крызісам, які прыкрасвае ўвесь сучасны кінематограф.

— Што тычыцца XXI стагоддзя, цяжка зрабіць грунтоўны высновы, бо мы яшчэ недаўля адзінаццаці дзесяціх. Але ўжо можна казаць, што на кінематограф уплывае эстэтыка аўдыявізуальнай культуры. Кіно становіцца часткай масмедыа. Уздзеянне тэлебачання, інтэрнэту працягваюцца ў тым ліку ў "Чорным замку", новай каршыне "Беларусьфільма", — разважае кандыдат мастацтвазнаўства крытык Антаніна Карпілава.

— Сёння развіццё кінажурналістыкі, не ідэнтычна крытыцы, якая, у сваю чаргу, больш шырока прадстаўлена ў інтэрнэце-прасторы тэкстамі і падыстамаі. — На жаль, інфармацыйна-камунікацыйны, этычны і эстэтычны рэсурсы кінакрытыкі, назапашаны на працягу працяга дзесяцігоддзяў, знік. Яна — мніоце пастаянны, а не фрагментарны.

А ШТО ДАЛЕЙ?

Шлях у 100 гадоў спраўды паказальны для такога маладога мастацтва. Цяпер аічынным майстрам важна захаванне дасягненняў паіярэдыкі і стварэння такіх каршынаў, якія адноўваюць імідж нацыянальнай студыі і зываюць пра наша кіно на міжнароднай арэне, пастаянны яго ў алян шэраг з лідарамі сусветнага праекта. І калі беларускі адмыслоўцы, абпаіраючыся на мінусы здымкі, будуць прытрымлівацца традыцый, улічваюць патрабаванні сучаснага глядача, выкарыстоўваюць новыя тэхналогіі, то маюць усе шанцы вывесці наша кіно з ценю, распаінаць новую залатую эпоху.

Яўген ГАБЕЦ

Юбілейная канферэнцыя стала сінтэзам навуковых, творчых і вытворчых падыходаў да вызначэння гадоўных вектараў развіцця айчынскага кінематографа. Яго мінусае, сучаснасць і будучыня разглядаліся з боку дасягненняў, тэхналагічнага рэсурсу, адаптацыі да іпэрнацыянальнай аўдыякультурнага кантэксту. Таксама абмяркоўваліся адукацыя, кіназаўважэнне і мастацкая крытыка як элементы развіцця індустрыі.

Падсумоўваючы стагоддзе працы нацыянальнага "сінема", старшыня Беларускага саюза кінематаграфістаў Яўген Арэндарэвіч акцэнтаваў увагу на дзейнасці арганізацыяў, а таксама на задачах, што паўстаюць перад айчынным кінематаграфам.

КІНО ДЛЯ ЧАЛАВЕКА

З прывітаным словам да ўдзельнікаў канферэнцыі звярнуўся міністр культуры Беларусі Руслан Чарнецкі.

100 гадоў — насамрэч знамянальны юбілей. Па словах Руслана Юсіфавіча, кіно, створанае ў краіне за гэты час, — добрае, светлае, прыгожае і сапраўднае. Яго мы, беларусы, умеём рабіць.

— Сённяшняя канферэнцыя вельмі паказальна, бо мы ведаем, як здымаць кіно і як арганізаваць працэс. Мы практыкі — але без навуковай думкі, без тэорыі, без крытыкі не абыходзіцца. Таму я ўдзячны ўсім, хто прынявае шуканне новай шляхі, аналізавае тое, што мы маем у беларускім кінематографі, каб узяць годна і скарыстаць у будучыні, — падкрэсліў міністр.

3 прывітаным словам да ўдзельнікаў канферэнцыі звярнуўся міністр культуры Беларусі Руслан Чарнецкі.

Галерэя блізкіх сувязей

Беспрэцэдэнтны па маштабе абменны выставачны праект — хутка ў Мінску: 23 снежня ў Нацыянальным мастацкім музеі разгорнецца экспазіцыя “Расія — Беларусь. Скрыжаванне лёсаў”, падрыхтаваная сумесна з Дзяржаўным Рускім музеем.

У аснове канцэпцыі — ідэя гістарычнай культурнай супольнасці дзюх сучасных суверэнных дзяржаў, Расіі і Беларусі, унікальнасці і адзінаства, аўтэнтычнасці і ўзаемаўплыўу ў прасторы культуры. Прэзентацыя выставы адбылася 14 верасня ў Мармуровым палацы Дзяржаўнага Рускага музея ў рамках юбілейнага X Міжнароднага Санкт-Пецярбургскага форуму аб’яднаных культур.

Урачыстае адкрыццё выставы ў Нацыянальным мастацкім музеі адзначыць экспанаванне беспрэцэдэнтнага ў нашай краіне абменнага выставачнага праекта, які ўключае каля трыохсот твораў жывапісу, графікі, скульптуры, دکаратыўна-прыкладнога мастацтва з багатых збораў двух вядучых мастацкіх музеяў Расіі і Беларусі.

У чатырох экспазіцыйных залах новага выставачнага корпусу будуць прадстаўлены работы

майстроў, якія нарадзіліся на нашых гістарычных землях і атрымалі прафесійную адукацыю ў расійскіх навучальных установах. Часта пачатак творчага шляху беларускіх майстроў звязаны з галоўнымі культурнымі цэнтрамі суседняй краіны — з Санкт-Пецярбургам і Масквой. Выхаваныя ў рамках традыцый рускай мастацкай школы, яны, тым не менш, у сваіх працах захавалі самабытныя нацыянальныя рысы.

Прадстаўлены на выставе работы знаёмых глядача з творчай спадчынай больш як паўсотні выдатных майстроў выяўленчага і декаратыўна-прыкладнога мастацтва, у тым ліку Івана Хруцкага, Сяргея Заранкі, Леона Бахта, Аляксандра Экстэр, Вітольда Жульніцкага-Бірулі, Станіслава Чакоўскага, Марка Шагала, Георгія Ніскага, Яўсея Маісеенкі, Мая Дандыга, Лыі Чашніка, Анатоля Каплана, Анатоля Тычынна, Лыі Гіндзурга, Лыя Ваюноўскага і многіх іншых, чыя творчасць стала знакавай часткай сусветнай культурнай спадчыны. Праект акцэнтуюе ўвагу на глыбокіх мастацкіх расійска-беларускіх сувязях і значнай гістарычнай узамедазненні, якія ўзбагачаюць культурны сусветны народы.

Выстава будзе працаваць да 31 сакавіка 2025 года.

Знаёмства з Паднябеснай

Дні культуры Кітайскай Народнай Рэспублікі разгорнуцца ў нашай краіне з 21 па 23 снежня. Арганізатары — Міністэрства культуры Беларусі, Міністэрства культуры і турызму КНР і пасольства КНР у Беларусі.

Ключавымі падзеямі стануць канцэрты майстроў мастацтваў Кітая, што зладзяць 21 снежня ў Беларускай дзяржаўнай філармоніі, а 23-га — у Палацы культуры Маладзечна. У праграме — выступленне артыстаў Нацыянальнага этнічнага камернага аркестра Музычнай акадэміі Фучжыньскага педагагічнага ўніверсітэта, Цэнтральнай акадэміі драмы і Панчоўскай акадэміі трупы. Замежныя выканаўцы прадставяць дэкламацыі, вакальныя, інструментальныя і акарабачныя нумары.

У канцэрце возьмуць удзел і беларускія артысты — вакалісты Вялікая Тэатра оперы і балета, лаўрэаты міжнародных конкурсаў Тарас Прысяжко і Марта Данусевіч. Прагучаць ары з опер “Яўген Анегін” Пятра Чайкоўскага, “Травія” Джузэпэ Вердзі ды іншыя кампазіцыі.

Наведвальнікам канцэрта ў Белдзяржфілармоніі таксама чакаюць майстар-класы, арганізаваныя Інстытутамі Канфуцыя. Тут можна будзе паспрабаваць сабе ў каліграфіі, жывапісе і традыцыйным музейным вылічэнням, увучыць танцы льювэ, а таксама паглядзець выставу архітэктурных макетаў вядомых будынкаў Кітая ды паслухаць куйбань — народныя вершы, якія дэкламуюцца пад рытмічны стук па бамбукавых дошчачках.

Дні культуры Кітая ў Беларусі накіраваны на ўмацаванне супрацоўніцтва, узаемаразумення і сяброўства паміж народамі дзюх краін.

Даніла ПІЎКАРЭЦ

Майстар кветак і пладоў

“У пакоі (Хлопчыкі, якія разглядаюць альбом з карцінкамі)”

У Маскве 19 снежня адкрылася выстава “Гімн сціхага жыцця” Івана Хруцкага, зладжаная ў супрацоўніцтве з Міністэрствам культуры Беларусі.

Гэта першая маштабная рэтранскцыя мастака, што ўключае творы з больш як паўтара дзясятка расійскіх музеяў — з Масквы, Санкт-Пецярбурга, Валгарада, Экшарынбурга, Іркуцка, Калінінграда, Кірава, Краснарска, Саратава, Тагарога, а таксама Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь. Творчая спадчына знакамітага майстра шырока рассяяная на ўсёй прасторы былой Расійскай імперыі — ад Кракава да Краснарска і ад Санкт-Пецярбурга да Ерэвана, — прыхаваная і ў прыватных калекцыях. Толькі некалькі музейных збораў, перш за ўсё ў Нацыянальным мастацкім музеі Беларусі, у Рускім музеі, Тра-

цкоўскай галерэі і Нацыянальным музеі ў Варшаве, змяшчаюць больш-менш шырокія падборкі работ гэтага выдатнага творцы, уся захаваная спадчына якога на сёння не налічвае і сотні палотноў.

На выставе дэманструюцца працы Івана Хруцкага ў розных жанрах, якія дазваляюць ахапіць усе напрамкі яго творчасці, акрамя рэлігійнага жывапісу. Да прыкладу, партрэтна частка прадстаўлена некалькімі палотномі розных гадоў, сярод якіх як афіцыйныя партрэты, так і інтымныя, звязаныя з сямейным колам мастака. Адна з жамчужын экспазіцыі — партрэт невядомага асобы. Адна з уласціва толькі яго работам. У выніку такога месца з’явіліся фанасы збан заводу Сяргея Паскочына, адлюстраваны Хруцікам у шэрагу палотноў, — яго таксама можна бачыць у экспазіцыі. Выстава будзе працаваць да 30 сакавіка 2025 года.

Спецыяльна да выставы была праведзеная рэстаўрацыя “Партрэта дзюцці” Хруцкага з Курскай карцічнай галерэі імя А.А. Дайнэкі. Ёсць і нашормоты, што

Антон РУДАК

Ігар АЛОЎНІКАЎ

Піяніст, арганіст, народны артыст Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, прафесар Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі, саліст Беларускай дзяржаўнай філармоніі.

“Ваш уклад у захаванне і развіццё традыцый беларускага акадэмічнага мастацтва — узор найвышэйшага служэння нацыянальнай культуры, а віртуознае выканальніцкае майстэрства прынесла заслужаную шчырую любоў публікі.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка (з вышаваннем Ігару Алоўнікаўу 5 лістапада 2024 г.)

Ігар Алоўнікаў — прадстаўнік музычнай дынастыі. Нарадзіўся 5 лістапада 1954 года ў Мінску.

1954

1978

Адразу прайшоў падрыхтоўку ў сярэдняй спецыяльнай музычнай школе пры Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі, а ў 1978-м скончыў Маскоўскую дзяржаўную кансерваторыю імя П. Чайкоўскага па класе фартэпіяна і аргана. Пасля вучыўся ў асістэнтуры-стажыроўцы.

“З валізіям паспедам прайшоў канцэрт “Віртуозы сцэны”, прымеркаваны да Сусветнага дня фартэпіяна. Ігар Алоўнікаў прадэманстраваў адмысловую выканальніцкую тэхніку і мяккую манеру інтанавання, якія вызначаюць індывідуальны стыль Мастра (29 сакавіка 2023 г.)”

1980

1986

Удастоены звання “Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь”.

Пачаў працаваць у Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі, дзе потым узначальваў кафедру спецыяльнага фартэпіяна. У тым жа годзе стаў салістам Белдзяржфілармоніі.

Старшыня журы Міжнароднага конкурсу піяністаў “Мінск-2021” Ігар Алоўнікаў уручае ўзнагароду лаўрэату ІІ прэміі Валяціну Малініну, студэнту Маскоўскай дзяржаўнай кансерваторыі імя П. Чайкоўскага (Расія)

1998

Прысвоена званне “Народны артыст Беларусі”.

На Сусветным фестывалі мастацтваў у Паўночнай Карэі ўганараваны “Залатым кубкам”.

2002

Рэпертуар мэтра вылучаецца надзвычайным жанрава-стылявым багатцем і ўключае творы розных эпох ад Ранняга Адраджэння да XXI стагоддзя. Важны складнік дзейнасці артыста — прапаганда нацыянальнай музычнай спадчыны. Ігар Уладзіміравіч — першы выканаўца многіх твораў айчынных аўтараў.

Узнагароды І. У. Алоўнікава

Медаль Франціска Скарыны, падзякі Прэм’ер-міністра і міністра культуры Беларусі, юбілейны медаль Міжнароднага саюза музычных дзеячаў, нагрудны знак Міністэрства культуры “За ўклад у развіццё культуры Беларусі”, нагрудны знак Саюза музычных дзеячаў Беларусі “За ўклад у развіццё музычнага мастацтва” і шмат іншых.

Драўляны рэлікт: варыянты “перазагрузкі”

Прыватны сектар у Мінску няўхільна становіцца сучаснай забудове. І сёння складаюць паверхы, што яшчэ гадоў сто таму “тыповы горад” быў драўляным. Яго рэліктавы ўчастак — Паўночны завулак — мае статус гісторыка-культурнай каштоўнасці.

Будучыня гэтага важнага для сталіцы помніка доўгі час была даволі няўзрунай, але ўжо спаваля працягваецца. У трох дамах завулка працуе выставачны цэнтр Мемарыяльнага музея-майстэрні Заіра Азгура. Адпаведна, на культурную карту Мінска нанесена новая лакацыя. Ды, хочацца спадзявацца, гэта толькі пачатак “перазагрузкі” старага квартала.

ЯК ЗВЫКЛАЕ СТАЛА ДЗІВАМ

Некалі Паўночны завулак быў для горада месцам звычайным: драўляныя дамкі з гарадамі, крыжы пёўняў, дымок з комінаў... Аднак з гэтага завулка найперш у тым, што ён застаўся амаль некранутым вірамі гісторыі, а таму шчасліва дажыў да той пары, калі звывала стала дзівам.

— Комплекснага кварталу драўлянага сядзібнага доўлства ў Мінску сёння больш нідзе не знойдзеш, ды і ва ўсёй Беларусі аналагі даўляцца па шуканні, — кажа дырэктар музея Азгура Дзмітрый Міхееў.

Чаму ж рэлікт старага Мінска дажыў да нашых дзён? Прычына, мабыць, у яго асаблівасці. Завулак літаральна згубіўся не толькі ў часе, але і ў прасторы. З аднаго боку — прамзона, што прымае да чыгункі. З другога — тлумная вуліца Клары Цэцкі. Але нават тыя, хто штодня праяжджа паўз яе, могуць не злагадвацца пра гэты месца: завулак знаходзіцца на вялікім штучным пагорку.

— Размяшчаючы рэкламу сваіх выстаў, мы дасюль вымушаныя доўга тлумачыць, як дабрацца, — прызнаецца Дзмітрый Міхееў.

Насамрэч гэта зрабіць проста — асабліва пасля з’яўлення трэцяй лініі метро. Выходзіш на плошчы Францішка Багушэвіча, уздымаешся па новых прыгожых сходах — і ты на месцы. Праўда, тут не зашкодзілі б інфармацыйны ўказальнікі. Па словах суразмоўцы, вырашэнню гэтага пытання абыякавае будзе надалейна ўвага.

РОЗНЫЯ ФОРМЫ ІНТЭРАКТЫВУ

Рэкламаваць музей ёсць што. Несумненны поспех апошняга часу — выстава гарэзлівай канцэптуальнасці Надзеі Хміль, якая ўмела выбудовае прастору для ўзаемадзеяння з гледачом. У ёй звывала музейнае правіла “Не чапаць!” не дзейнічае: наведвальнікі становяцца актывнымі саўдзельнікамі ў разнастайных экзізіцыйных атрымацях.

Як тлумачыць Дзмітрый Міхееў, новая пляцоўка мае фармат больш галерыйны, чым музейны, і таму часта яе адлюстравяць звычайнымі мастацтвам, якія не вельмі ўтульна будуць пачувацца ў класічнай прасторы.

Хатня ладзіцца тут і выстава куды больш традыцыйная. Адна з іх — у цэнтральным дамку — мае пастаянны характар і знаёміць з побытам гарадскіх жыхароў сярэдняй рукі пачатку XX стагоддзя. У суседніх лакацыях — рэтрспектыва аднаго з першых беларускіх фатографу Сігізмунда Юркоўскага. Ён не толькі стаў лепіцісам Віцебска другой паловы XIX стагоддзя, але і праявіў сябе вынаходнікам “імітэнага затвора”, які абумовіў рэвалюцыю ў фотасправе.

Дырэктар Мемарыяльнага музея-майстэрні Заіра Азгура Дзмітрый Міхееў

У планах — паболей майстар-класаў ды іншых інтэрактыўных праектаў. Напрыклад, разнастайныя заняткі выяўленчага мастацтва.

— Сёння, калі наведвальнікі не ўключаны ў працэс, яму нецікава, — кажа Дзмітрый Міхееў. — Таму наша задача — стварыць месца, дзе ўсе ахвотна змогуць атрымаць новыя веды і ўдасканаліць умельства. Гэта прыцягвае публіку.

ПАД ГУКІ ПАТЭФОНА

Ідэя пераўтварыць Паўночны завулак у сучасны скансені луннае даўно. Аднак Дзмітрый Міхееў як прафесійналі ў музейнай справе ставіцца да яе з пэўным скепсісам. Прычын некалькі. Па-першае, некаторыя дамы і дасюль жылыя — прычым жывуць там нашчадкі тых, хто іх збудоваў. Па-другое, даўляцца нейкім чынам вырашыць праблему з транспартам, які сёння вольна заязджае на Паўночны. Ды і стварэнне такога вялікага музейнага комплексу запатрабуе нямагла выдаткаў.

Пераўтварэнне завулка ў новую забаўляльную зону з мноства бараў і вучыльным тлумам суразмоўца таксама не заахочае добрай ідэяй. Яно і зразумела: аўтэнтычная атмасфера месца будзе парушана.

Іншая рэч — кампрамісны варыянт, гібрид паміж скансенам і турыстычнай вуліцай, паміж захаваннем мінулага і камерцыяй. Стылізаваныя пад пачатак XX стагоддзя кавярні, крамкі, прадаўцы, якія выкон-

Ілья СВІРЦІН
Фота Уладзіміра ПАУЛАВА і Ульяны ІВАШЧАНКА

Выставачны комплекс у адноўленых дамах

Фрагмент экспазіцыі

Бездзежскі цуд

Чвэрць стагоддзя здзіўляе наведвальнікаў унікальны музей народнай творчасці “Бездзежскі фартушок”. Пішам “унікальны” не дзеля прыгожых слоўца: установа культуры ў Драгічынскім раёне мае такія каштоўнасці, якіх нідзе не адшукаць.

ВЫРАШЫЛІ І ЗРАБІЛІ

У 1995-м адкрываўся Мотальскі музей народнай творчасці на Іванаўшчыне. Прадстаўнікі Драгічынскага райвыканкома ўважлі ў экспазіцыі бездзежскага размалявання кудры, фартухі і ручнічкі. Сваё прызнанне адразу: асаблівае! Так і нарадзілася ідэя заснаваць музей ў райцэнтры.

З Брэсцкага абласнога краязнаўчага музея прыбыла экспедыцыя, спецыялісты пачалі збіраць экспанаты. Патрапілі ў бездзежскі край — ахнулі: у першым жа доме гаспадыня паказала вялізны кудар з рукаворымі шлёўцамі. Далей — больш. Па звычай у кожнай жыхаркі Бездзежа было мінімум 12 фартушоў. Вырашылі: музей астапосяцца на месцы.

Экспазіцыя заняла залы былой старой школы. У 2006—2007-м правялі капітальны рамонт будынка. У рамках рэспубліканскай праграмы развіцця музейнай справы і абласной праграмы захавання і развіцця культуры на 2006—2010 гады ўпарадкавалі і прылеглае тэрыторыю.

ПРЭМІЯ АД ПРЭЗІДЭНТА

У 2009-м калекцыяў скарбоніцы стаў лаўрэатам спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь дзяечым культуры і мастацтва — за фарміраванне ўнікальнай калекцыі аўтэнтычных узорав народнай творчасці, значны ўклад у захаванне і папулярызаванне мясцовых рамёстваў, абрадаў і дыялектаў.

— Прэмію выкарысталі, каб адкрыць сялянскі падворак “Каля Плёса”. Набылі стары дом, адрамантавалі, — расказвае дырэктар музея **Марыя Астаповіч**. — Пры дапамоце раённай адміністрацыі працягнулі добраўпарадкаванне тэрыторыі. Экспазіцыя пад адкрытым небам запрасіла гасцей у 2012-м. Тут можна даведацца пра штодзённае жыццё высюльнай мясцовай традыцыі.

Есць жывёлы і птушкі, атарод. Мы выкапалі дзве сажалкі, зарылі іх карсам.

Час паказаў, што стварэнне сялянскага падворка — годная ідэя. Ён арганічна дапоўніў музейны комплекс

Як завіваць намітку, дэманструе Вольга Сацук, навуковы супрацоўнік музея

і даў магчымасць праводзіць новыя інтэрактыўныя мерапрыемствы — катанне на санях і брычцы, народныя святы.

ДЗІУНАЕ МАСТАЦТВА

Бездзежскія фартушкі — ільняныя, але па колеры — крышталёва-белыя. Яны вытканы з неймаверна тонкіх нітак. Такіх, складзеных разам, можна прапусціць праз пярсцецік 300! Усе этапы вытворчасці — ручныя.

— У наш час паўтарыць іх неверагодна складана, — прызнаецца Марыя Міхайлаўна.

Зараз у экспазіцыі 360 саматканых фартушоў, і ўсе ўнікальныя! Найстарэйшаму амаль 140 гадоў. Есць яшчэ 320 ручнікоў, 80 абрусав, 112 кашуль і шмат іншага.

ЛЮДЗЕ — РАДАСЦЬ, СЯБЭ — ПРЫБЫТАК

Фінансуюцца музей з мясцовага бюджэту. Але ўстанова развіла і ўласную дзейнасць, што прыносіць істотны даход. Узровень самаакупнасці высокі. На пазабюджэтных сродкі набываюцца прадукты для традыцыйных беларускіх страў, якімі частуюць турыстаў, арганізуюць экскурсіі і аўтобусы ў музей.

— Пры дапамоце раённай адміністрацыі працягнулі добраўпарадкаванне тэрыторыі. Экспазіцыя пад адкрытым небам запрасіла гасцей у 2012-м. Тут можна даведацца пра штодзённае жыццё высюльнай мясцовай традыцыі.

Есць жывёлы і птушкі, атарод. Мы выкапалі дзве сажалкі, зарылі іх карсам.

Час паказаў, што стварэнне сялянскага падворка — годная ідэя. Ён арганічна дапоўніў музейны комплекс

і даў магчымасць праводзіць новыя інтэрактыўныя мерапрыемствы — катанне на санях і брычцы, народныя святы.

набліжэйшых плянах — пачаць пабудаванне падворка пяхарна і вырабляць хлеб штодзень для продажу.

БЕЗ ПРАСТОЯЎ

Сёння ў музеі ідзе капітальны рамонт. Але турысты ўсё адно могуць пазнаёміцца з творчасцю бездзежцаў: частка экспазіцыі размяшчана ў будынку фандако-вышні. Тут працягваюць убацьчываць сёння сямліскага побыту, даведваюцца, як селі, ірвалі ды апрацоўвалі лён, пядзельнічаць у майстар-класе па ткацтве — вельмі запатрабаваным срод турістаў. Таксама пры ўстаноў ёсць школа народнай творчасці на класах ткацтва, вышыўкі і саломашыцця.

— Пры дапамоце раённай адміністрацыі працягнулі добраўпарадкаванне тэрыторыі. Экспазіцыя пад адкрытым небам запрасіла гасцей у 2012-м. Тут можна даведацца пра штодзённае жыццё высюльнай мясцовай традыцыі.

Есць жывёлы і птушкі, атарод. Мы выкапалі дзве сажалкі, зарылі іх карсам.

Час паказаў, што стварэнне сялянскага падворка — годная ідэя. Ён арганічна дапоўніў музейны комплекс

АБНАЎЛЕННЕ З ДАДАТКАМ

Пасля рамонтна пуннасцю змяніцца ўсе экспазіцыі, для яе афармлення і правядзення экскурсій задзейнічаюць мультымедыяныя сродкі. З’явіцца асобная зала, якая дапаможа абмяняцца выставамі з іншымі музеямі. Выдзеляць памяшканне і пад абрады. Будзе створана дыярама Бездзежа з усімі слаўтасцямі, якія нарэчце са скарбоніцай уключаюць у турыстычны маршрут. Але інтэрактыўна прастору па-ранейшаму зойме першага фартушоў. Гэта гадоўна, гэта брэнд бездзежскага кудра.

— Пры дапамоце раённай адміністрацыі працягнулі добраўпарадкаванне тэрыторыі. Экспазіцыя пад адкрытым небам запрасіла гасцей у 2012-м. Тут можна даведацца пра штодзённае жыццё высюльнай мясцовай традыцыі.

Есць жывёлы і птушкі, атарод. Мы выкапалі дзве сажалкі, зарылі іх карсам.

Час паказаў, што стварэнне сялянскага падворка — годная ідэя. Ён арганічна дапоўніў музейны комплекс

і даў магчымасць праводзіць новыя інтэрактыўныя мерапрыемствы — катанне на санях і брычцы, народныя святы.

1. Марыя Астаповіч, дырэктар музея

2. Цудоўныя фартушкі

Святлана ЧЭКАЛАВА
Фота з архіва музея

Сузор'е маладых майстроў

Галерэя “Універсітэт культуры” прэзентавала выставу “Ад прадзедаў...”. На ёй прадставілі работы лаўрэатаў і дыпламантаў фестывалю “Сузор’е”.

1 МЭТЫ І ЗАДАЧЫ

Фестываль накіраваны на захаванне і развіццё беларускай нацыянальнай культуры, павышэнне мастацкага ўзроўню народнай творчасці, папулярызацыю найлепшых узораў музычнага, тэатральнага, харэаграфічнага, выяўленчага, дэкаратыўна-прыкладнага і іншых відаў ды жанраў народнага мастацтва. Мерапрыемства заахочвае да заснавання ў працоўных, адукацыйных і асветных установах самадзейных калектываў, гурткоў, студыі, аб'яднанняў па інтарэсах, спрыяе сумеснай рабоце твораў — аматараў і прафесіяналаў, выяўленню і падтрымцы найлепшых з іх. Падзея збірае вялікую колькасць удзельнікаў: навучнікаў, студэнтаў ды іншых маладых людзей.

4 ПРАСТОРА ДЛЯ ЭКСПЕРЫМЕНТАЎ

Алена Шаціла, старшы выкладчык кафедры дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва, член атэстацыйнай камісіі фестывалю “Сузор’е”, канстатавала: ў рамках выставы “Ад прадзедаў...” народную творчасць упершыню прэзентавалі ў прафесійнай галерэі “Універсітэт культуры”. Педагог спадзяецца, што экспазіцыя натхніла наведвальнікаў на пошуку ў мастацтве і дзякуючы гэтаму праз тры гады фестываль “Сузор’е” зможа прадставіць новыя імёны майстроў.

Эксперты адзначылі вялікі патэнцыял юных аўтараў і высокі ўзровень іх работ. Была падкрэслена актуальнасць праекта, а таксама агульнае ўнёсак педагогаў дзіцячых студыі і кіраўнікоў самадзейных калектываў у засваенне моладдзю народных звычаяў.

Развіццё беларускай нацыянальнай культуры і аматарскіх мастацкіх праектаў, папулярызацыя традыцый — алізн з пріярытэтных напрамкаў у працы з творчай прасторай краіны. Дзейнасць кожнага з прадстаўленых майстроў па-свойму ўнікальная і самабытная. Яны не баюцца эксперыментаваньня, спалучаючы класічныя элементы са свежымі тэндэнцыямі. Такім чынам нараджаюцца новыя культурныя з’явы, якія адпавядаюць запытам часу.

На фота — работы з экспазіцыі

2 НОВАЕ ЖЫЦЦЁ ТРАДЫЦЫІ

Заснавальнікі і арганізатары праекта “Ад прадзедаў...” — упраўленне культуры Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта і ўстанова “Мінсканэрт”. Да ініцыятывы далучаюцца народныя і ўзорныя калектывы выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва.

У экспазіцыі прадэманстравалі творы сучасных майстроў, якія з павагай і разуменнем падыходзяць да традыцый, бярыць акажэннасць за захаванне і трансфармацыю нашай культурнай спадчыны ў мастацтва, прыносяць у яе сваю індывідуальнасць і свежыя погляды. На выставе паказалі графіку, жывапіс, вышыўку, ткацтва, саломяліяцтва, вышыванку, кераміку і многае іншае. Кожная работа — вынік творчага пошуку ды імкнення да самавыяўлення, адлюстраванне адгалоскаў далаўскага мінулага і надзеі на будучыню.

3 У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

Начальнік аддзела па рабоце з калектывамі народнай творчасці ўстановы “Мінсканэрт” **Марына Сенчанка**, каментуючы праект, падзякавала ўдзельнікам фестывалю, іх педагогам і членам атэстацыйнай камісіі за адданасць творчасці і справе захавання традыцый народнага мастацтва.

Старшыня Беларускага саюза майстроў народнай творчасці **Яўген Сахута** адзначыў, што падвышэнне вынікаў фестывалю і ўшанаванне яго лаўрэатаў і дыпламантаў сімвалічна супаў з прыняццем камісіяй ЮНЕСКА рашэння аб уключэнні беларускай вышыванкі ў Рэспубліканскі спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны. Яўген Міхайлавіч падкрэсліў, што

выстава ахапіла амаль усе віды народнага мастацтва, якія збергаліся да сёння ці былі адраджаны ў краіне апошнім часам. Гэта ілюструе пераемнасць традыцый і дае ўпэўненасць у далейшым захаванні ды развіцці здыбыткаў нашых продкаў.

Загадчык кафедры дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтваў **Рыгор Шаўра** сказаў, што праца такой экспазіцыі ў самым сорны сталеці свецельчы аб вялікай увазе да творчасці юных майстроў і прызнанні іх заслуг. Па словах Рыгора Фёлаўкі, удзельнікі праекта, безумоўна, не павінны быць упущаны з поля зроку і пазней могуць стаць абітурыентамі БДУКМ.

Антон РУДАК
Фота аўтара

Па натхненне — у Дом рамёстваў

Дырэктар Аршанскага Дома рамёстваў Уладзімір Сакалоў кіруе ўстановай шмат гадоў. І упэўнены, што працуе яна паспяхова. З ім згодныя вышэйшае мясцовае кіраўніцтва і жыхары горада, якія маюць магчымасць ацэньваць работу калектыву штодня.

Асобным гонарам установа з’яўляюцца тры калектывы са званнем “народны”. У іх занята каля 80 чалавек. Гэта студыя майстроў народных мастацкіх рамёстваў, аб’яднання “Натхненне” і студыя разьбы па дрэве “Адроў”.

Пэўную увагу ў ДOME рамёстваў надаюць працы з людзьмі пенсійнага ўзросту. Для іх важныя стасункі і самарэалізацыя, таму яны вельмі актыўныя. Іх рукамі ствараюцца да 40% вырабаў, прызначаных для рэалізацыі. А 60% — раменная прадукцыя работнікаў установы.

ДА ЗНАЧНЫХ ДАТ

Уладзімір Сакалоў расказвае, што калектыв мае план па выпуску тэматчных вырабаў да значных дат, якія шырока адзначаюцца ў Аршанскім раёне. Прадукцыя пастулова рэалізавацца і зацеша на назіпаўна менавіта талы, калі на яе максімальны попит. Дзюкуючы гэтым план па аказанні платных паслуг устаноў пастаянна выконваецца.

Напрыклад, сёлета Дом рамёстваў актыўна ўдзельнічаў ва ўрачыстасцях, прысвечаных 80-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Майстры падрыхтавалі чатыры тэматчныя плакеткі і пано, якія перадалі ў Ваенна-гістарычны музей імя Героя Савецкага Саюза К.С. Заслонова. На пано — выява выдатнага савецкага кінаакцёра Уладзіміра Пітровіча Заманскага, які падчас Вялікай Айчыннай

ваіны ўдзельнічаў у вызваленні Аршаншчыны ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Цяпер ветэран жыве ў расійскім горадзе Муроме, яму ўжо 96 гадоў. Работнікі ўстановы даслаі бязьмужна ўстаноў пано якрас на 3 ліпеня, у Дзень Незалежнасці Рэспублікі Беларусі.

УНІКАЛЬНЫЯ МАЙСТРЫ

— Мы плённа працуем вось ужо трыццаць гадоў, — кажа Уладзімір Сакалоў. — Сёлета ў верасні адсвяткавалі юбілей. У нашай камандзе выраслі тры народныя майстры Рэспублікі Беларусі. Гэта лічым вялікім дасягненнем. Бо такое званне прысвойваецца чалавеку нааўжды. Такія ўмельцы напералі на ўсёй краіне. Спроб іх напрыклад, нашы Галіна Міхайлаўна Кутузава, Таццяна Васільеўна Шынкарава, легендарны разьбар Сямён Сцяпанавіч Шаўроў.

Яшчэ айна ўнікальныя асаблівасці Аршанскага Дома рамёстваў — творчая майстэрня “Картузаршы”. Тут змагі адрадыць вытворчасць папулярных у пазамінулыя стагоддзі мужчынскіх галаўных убораў. І сапраўдны традыцыйны беларускі картуз можна сёння набыць толькі ў Оршы.

ЗАЎСЁДНІКІ З ФАНТАЗІЯЙ

Пастаянныя наведвальнікі Дома рамёстваў — школьнікі. Падчас нашага візиту ва ўстанову тут гаспаўвалі выхаванцы

2 НА РОЗНЫ ГУСТ І ЎЗРОСТ

У ДOME рамёстваў дзейнічаюць 18 розных аб’яднанняў. У іх займаюцца 196 чалавек. Гэта гурткі разьбы па дрэве, лозапляцення, керамікі, ласкутнага шыцця, вышыванкі, вышыўкі, народнага кшцеца ма, дэкаратыўнага роспісу ды іншыя. Яны рэгулярна ўдзельнічаюць у абласных і рэспубліканскіх мерапрыемствах.

Аршанскі Дом рамёстваў пачаў сваю працу ў 1994 годзе. Першапачаткова ён размяшчаўся ў маленькім драўляным будынку былой карчмы па вуліцы Пралетарскай, а ў 2008-м пераехаў у будынак былой бурсы пры ўзідзіцкім калегіуме, дзе і знаходзіцца дасюль.

3

4

- На фота:
1. Дырэктар Аршанскага Дома рамёстваў Уладзімір Сакалоў.
 2. Галіна Баграцова з вучнямі гледаць №2.
 3. Народны майстар Рэспублікі Беларусі Галіна Кутузава падчас майстар-класа.
 4. На выяўку ў народнага майстра Рэспублікі Беларусі Таццяны Шынкаравай.

Віктар Гаўрыш
Фота аўтара

МАГІЛЁўСКАЯ АБЛАСНАЯ ДРАМАТЫЧНАЯ ТЭАТР

г. Магілёў, вул. Першамайская, 7, тэл.: 8 0222 656604 (каса), сайт: mdrama.by

- Чароўная казка па матывах рускай народнай "Іван-царэвіч і Шэры Войт" (6+). Прэмера. 20 снежня ў 11.00, 21 снежня ў 11.00, 14.00, 17.00, 22 снежня ў 11.00, 14.00 і 17.00, 24 снежня ў 11.00 і 14.00, 25 снежня ў 11.00, 14.00 і 17.00, 26 снежня ў 11.00, 27 снежня ў 11.00.
- Камедыя ў 3 дзях "Рамантыкі" (12+). 20 снежня ў 18.30.
- Сучасныя вадзевілі ў 1 дзеі "Спадары, таварышы, словачы і дамы" (16+). 21 снежня ў 18.30.
- Гісторыя прывязанасці ў 1 дзеі "Прышоў мужчына да жанчыны" (18+). 22 снежня ў 18.30.
- Канцэрт у 1 дзеі "Рамантыка#LOVE" (16+) ансамбля "Экспромт-класіка-квартэт". 24 снежня ў 18.30.
- Медыйны спектакль "Жаніцьба. Фантазмагорыя" (12+). 26 снежня ў 18.30.

УНП 700184059

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ТЭАТР ІМЯ ЯНКИ КУПАЛЫ

г. Мінск, вул. Энгельса, 7, тэл.: 8 017 3654237, 8 017 3576627, пошта: kupalabilet@mail.ru

- Драма "А зоры тут ціхія" (12+). Галоўная сцена. 20 снежня ў 19.00.
- Трагіфарс *Donna sola* ("Жанчына адна") (18+). Камерная сцена. 21 снежня ў 19.00.
- Імпрэза "Музыка душы" (0+). Камінная зала. 21 снежня ў 19.00.
- Канцэрт у цемры "Ёсць у мяне толькі ты" (18+). Жывы гук. Імпрэза праводзіцца па вул. Валгаградскай, 35. 21 снежня ў 19.00.
- Камедыя ў 2 дзях "Паўлінка" (12+). Галоўная сцена. 22 снежня ў 19.00, 24 снежня ў 19.00, 29 снежня ў 11.30 і 19.00.
- Імпрэза "Музыка душы. Роднае" (0+). Камінная зала. 22 снежня ў 19.00.
- Спектакль для дзяцей "Гісторыя шакаладнага дрэва" (0+). Чароўная казка пра двух юных эльфаў. Галоўная сцена. 26 снежня ў 11.30, 27 снежня ў 11.30, 28 снежня ў 17.00.
- Містычная легенда пра каханне ў 1 дзеі "Чорная панна Нясвіжа" (12+). Галоўная сцена. 26 снежня ў 19.00.
- Трагікамедыя "Дзядзечкаў сон" (16+). Прэмера. Галоўная сцена. 27 снежня ў 19.00.
- Канцэрт у цемры "Зімовая феерыя" (18+). Жывы гук. Імпрэза праводзіцца па вул. Валгаградскай, 35. 28 снежня ў 19.00.

УНП 10037901

ЗАМКАВЫ КОМПЛЕКС "МІР"

г. п. Мір, Карэліцкі р-н, Гродзенская вобл., тэл.: 8 01596 36290, 8 01596 36270

- Пастаянная экспазіцыя.
- Майстар-клас па размалёўванні навагодніх упрыгожанняў. 26 снежня ў 12.00, 27 снежня ў 12.00.
- Часовая экспазіцыя "Жыццё без меж", прысвечаная творчасці людзей з асаблівымі патрэбамі. Да 19 студзеня 2025 года.
- Экспазіцыя "Арсенал: ваенная зброя ў гістарычным кантэксце". Сумесны праект з Гродзенскім дзяржаўным гісторыка-археалагічным музеем. Паўночны корпус. Да 22 кастрычніка 2025 года.
- Лекцыя-візуалізацыя. Кожную сераду ў суботу.
- Экспазіцыя "Войны ХХ стагоддзя. Гета ў Мірскім замку".
- Аглядныя і тэматычныя экскурсіі.
- Экскурсіі з элементамі тэатралізацыі для дзяцей і дарослых.
- Экскурсія для дваіх "Інтрыгі Купідона".
- Сямейная квест-экскурсія "Легенды і паданні Мірскага замка".
- Музейныя заняткі для дзяцей сярэдняга школьнага ўзроста. "Святочная страва для князя па старадаўнім рэцэпце", "Асаблівасці жаночага касцюма XVIII ст.", "Арганізацыя войска і вайсковая справа ВКЛ у XVI ст.", "Печы з каробкавай кафлі XVI—XVII стст. у палацы князёў Радзівілаў".

УНП 590201541

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ГІСТОРЫКА-КУЛЬТУРНЫ МУЗЕЙ-ЗАПАВЕДНІК "НЯСВІЖ"

г. Нясвіж, вул. Ленінская, 19, тэл.: 8 01770 20602, 8 01770 20660, 8 029 5518051, 8 029 1903149

- Палацавы ансамбль
- Тэатралізаваная экскурсія "Гісторыя адной каралевы". 21 снежня ў 12.00.
- Тэатралізаваная экскурсія "Тэатральны экспромт". 22 снежня ў 12.00, 28—29 снежня ў 12.00.
- Часовая экспазіцыя "Звяжам свет прыгажосцю". Калекцыйная зала "Нумізматыка і фалерыстыка". Да 26 студзеня 2025 года.
- Экспазіцыя ёлачных цацак і ўпрыгожанняў "Калі запальваюцца ёлкі" з прыватнай калекцыі Наталлі Кавалёвай (Віцебск). Малая выставачная зала. Да 9 лютага 2025 года.
- Экспазіцыйны праект "Не пакідай мяне, мой светлы сум" скульптараў Льва і Сяргея Гумілёўскіх. Вялікая выставачная зала. Да 13 красавіка 2025 года.
- Міжнародны выставачны праект "Castrum doloris. Пахавальны цырыманіял нясвіжскага двара". У складзе пастаяннай экспазіцыі.
- Квест "Палацавыя таямніцы".
- Виртуальныя выставы: "Ператвораны ў попел. Генацыд беларускага народа на тэрыторыі Нясвіжскага раёна ў гады вайны", "Нясвіж — здабытак сусветнай культуры", "Разбуральны след вайны ў архітэктуры Нясвіжа", "Шэдэўры калекцыі і ўнікальныя артэфакты музея-запаведніка «Нясвіж»".
- Тэматычныя і аглядныя экскурсіі па гісторыка-архітэктурных помніках і ландшафтных парках Нясвіжа.
- Інфармацыйна-касавы цэнтр (г. Нясвіж, вул. Гейсіка, 1)
- Экспазіцыя твораў Наталлі Гузняк "...Я так бачу". Да 15 студзеня 2025 года.
- Экспазіцыя твораў графікаў "Мастак — кніга — тэкст". Да 15 студзеня 2025 года.
- Ратуша
- Часовая экспазіцыя "Рэгенерцыя гістарычнай часткі г. Нясвіж. Эфектыўнае гарадское асяроддзе". Да 20 лютага 2025 года.

- Пастаянныя экспазіцыі
- "Гарадское самакіраванне ў Нясвіжы ў XVIII — 1-й палове XIX ст."
- Калекцыя гадзіннікаў XIX—XX стагоддзяў "Культура часу". З фондаў музея-запаведніка.
- Мерапрыемствы
- Квесты: "Безаблічны артэфакт", "Карта сямі каралеўстваў", "Музейны дэтэктыў", "Музейнае расследаванне".
- Культурныя мерапрыемствы: "Прыём у княгіні", "Дзень нараджэння ў ратушы" (група да 12 чалавек ад 6 да 11 гадоў).
- Сюжэтна-ролевая развівальная праграма "Школа шпіёнаў" (да 25 чалавек).
- Гульня-знаёмства "Музейка аб музеі" (група да 25 чалавек ад 4 да 7 гадоў).
- Гульнявая праграма "Выкрутасы" (група да 25 чалавек).
- Падрабязнасці па тэлефонах 8 01770 20602, 8 01770 20660 або на сайце niasvizh.by.

УНП 600207920

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ВЯЛІКІ ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, пл. Парыжскай Камуны, 1, тэл.: 8 017 2431041 (каса), 8 017 3615493

- Экскурсія "Унікальны свет закулісся Вялікага тэатра Беларусі" (6+). 20 снежня ў 11.00, 27 снежня ў 15.30, 28 снежня ў 11.00.
- Балет у 2 дзях "Шчаўнунок" (6+). 20 снежня ў 19.00, 22 снежня ў 18.00, 27 снежня ў 19.00, 29 снежня ў 18.00.
- Канцэрт "Навагодні агеньчык" (12+). Камерная зала імя Л. П. Александровскай. 20 снежня ў 19.30, 27 снежня ў 19.30, 29 снежня ў 18.30.
- Опера ў 2 дзях "Гісторыя Кая і Герды" ("Снежная каралева") (6+). Перад спектаклем — навагодняе прадстаўленне ў фая тэатра. 21 снежня ў 18.00, 24 снежня ў 18.00, 26 снежня ў 18.00.
- Аперэта ў 3 дзях "Лятучая мыш" (12+). 28 снежня ў 18.00.

УНП 191001322

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАўНЫ МУЗЕЙ ГІСТОРЫЯ ВЯЛІКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ

г. Мінск, пр-т Пераможаў, 8, тэл.: 8 017 2030792, 8 029 1440792

- Пастаянная экспазіцыя.
- Выстава ёлачных рэтрацацак "Цацкі, якія захоўваюць памяць". З 24 снежня 2024 года па 12 студзеня 2025 года.
- Майстар-клас "Гісторыя радзій і азбукі Морзэ" (10+). Абавязковая рэгістрацыя па тэл.: 8 017 2030792. 25 снежня ў 13.00 і 16.00, 26 снежня ў 13.00 і 16.00, 30 снежня ў 13.00 і 16.00.
- Свята ў прасторы "Музей для дзяцей". Юныя наведвальнікі створаць унікальныя паштоўкі, паўдзельнічаюць у працы інтэрактыўнай зоны "Ёлка жаданняў" і адправяць ліст самому Генералу Марозу. Серада — нядзеля з 10.00 да 17.30.
- Часовая экспазіцыя "Музей, якому служыш", прысвечаная 80-годдзю ўстаноў.
- Часовая экспазіцыя "Адзінай памяці верныя", прысвечаная 80-годдзю вызвалення Беларусі. Падрабязнасці ў сацыяльных сетках і на сайце wargmuseum.by.

УНП 100235472

НАЦЫЯНАЛЬНЫ ЦЭНТР СУЧАСНЫХ МАСТАЦТВАў РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

г. Мінск, вул. Някрасава, 3, тэл.: 8 017 2350331, час працы: серада — нядзеля з 12.00 да 20.00

- Выставачны праект "Трыяда. Скульптура — архітэктура — горад". Да 2 лютага 2025 года.
- Выстава Сяргея Даждзя "АБСТРАШКА і абстрактная АЗБУКА". Да 2 лютага 2025 года.
- Выстава твораў з фонду НЦСМ "Цёплыя стасункі". Да 16 лютага 2025 года.
- Персанальная выстава Аляксандра Трускоўскага "Неясасітае пытанне". Да 16 лютага 2025 года.

г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 47, тэл.: 8 017 2350332, 8 017 3990978, час працы: аўторак — нядзеля з 12.00 да 20.00

- Выстава "Рэха мадэрнізму. Ад Манэ да Кандзінскага". Да 19 студзеня 2025 года.

УНП 192545414

БЕЛАРУСКІ ТЭАТР "ЛЯЛКА"

г. Віцебск, вул. Пушкіна, 2, тэл.: 8 0212 669077 (каса)

- Святочная праграма "З Новым годам, добры Гном!", танцавальна-забаўляльная праграма "Гнамуляндзя танцуе зноў" (5+). Глядзельная зала і фая тэатра. 21 снежня ў 14.00, 22 снежня ў 11.00, 14.00 і 17.30, 25 снежня ў 11.00, 14.00 і 17.30, 27 снежня ў 11.00, 14.00 і 17.30, 28 снежня ў 11.00, 14.00 і 17.30, 29 снежня ў 11.00, 14.00 і 17.30.

УНП 300001869

t.me/kultinfra

Карыстаецеся стыкерамі ў анлайн-ліставанні і хочаце папоўніць сваю калекцыю? Прапануем стыкерпак ад "Культуры"! Выкажце эмоцыі вам дапамогуць класіфікаваць беларускую літаратуру. Выбірайце самую трапную цытату — і здзіўляйце сусамойцаў у Telegram!

Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь

аказвае фізічным і юрыдычным асобам паслугі па рэстаўрацыі і кансервацыі ікон, твораў выяўленчага і дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва.

Тэлефоны: **8 017 3970163, 8 025 6677819.**

УНП 100377711

КУЛЬТУРА

Сайт: kultura-info.by
E-mail: kim@kultura-info.by

ШТОТЫДНЕВАЯ ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА, ДЛЯ ДАСУГУ (КУЛЬТУРА, МАСТАЦТВА). Выдаецца на беларускай мове.

Заснавальнік — Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. Рэгістрацыйнае пасведччанне № 637, выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавельная ўстанова "КУЛЬТУРА І МАСТАЦТВА".

Дырэктар — КУЗНЯЦОВА Наталія Васільеўна.

Рэдакцыя газеты "Культура": Галоўны рэдактар — КУЗНЯЦОВА Наталія Васільеўна.

Намеснік галоўнага рэдактара — ШЧУРОК Жанна Генадзьеўна.

Адказны сакратар — Галіна МАЛІНОВСКАЯ.

Рэдактар аддзела — Віктар ГАУРЫШ.

Адрас рэдакцыі: 220013, г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 77, чацвёрты паверх.

Тэлефон: 8 017 2860797. Тэлефон-факс: 8 017 3345741. Бухгалтэрыя: 8 017 3345735. Рэкламны аддзел: 8 017 2860797.

Паліграфічны індэкс: 63875, 638752, 63879.

Інфармацыйны паўгоддзе: 63872, 638722 (зніжка 15 %).

Комплект (газета "Культура" і часопіс "Мастацтва"): 63874, 638742 (зніжка 10 %).

Аўтары допіскаў паведамляюць прозвішча, поўназучае імя і імя па бацьку, пашпартныя звесткі (нумар, дату выдачы, кім і калі выданы, пашпарт, асабісты нумар), асноўнае месца працы, зваротны адрас.

Аўтарскія рукапісы не рэвізуюцца і не вяртаюцца. Меркаванне аўтара можа не адпавядаць пункту гледжання рэдакцыі.

Аўтары нясуць адказнасць за дакладнасць матэрыялаў.

Набыць газету ў Мінску можна ў крамах "Белдрук" на пр-це Незалежнасці, 48, і Пераможаў, 5, на вул. Лабанка, 2, Валадарскага, 16, Няміга, 30, Леаніа, 18, Максіма Багдановіча (ля прыпынку "Ст. м. «Няміга»"), у падземных пераходах на плошчы Перамогі і станцыі метро "Пятроўшчына".

Падпісана ў друку 19.12.2024 у 16.00. Змова № 2719. Наклад 3545.

Рэспубліканскае ўнітарнае прадпрыемства "Выдавецтва «Беларускі Дом друку»". 220013, г. Мінск, пр-т Незалежнасці, 79/1. ЛП № 3820000007667 ад 30.04.2004.

© "Культура", 2024.

Рознічны кошт — па дамоўленасці. * — матэрыял на правах рэкламы.